

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám *FRPS/238/2011/Pan.*

A Független Rendészeti Panasztestület

17/2012. (I. 31.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2011. május 3-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárást** a 2012. január 31-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

m e g s z ü n t e t i .

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor. A panaszosnak az áttétel ellen előzetesen bejelentett tiltakozására figyelemmel azonban a Testület az eljárás megszüntetéséről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2011. május 3-án postai úton terjesztette elő panaszát a Testületnél, egy vele szemben 2011. április 26-án fogatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban, majd panaszát 2011. május 16-án elektronikus levélben kiegészítette.

I.

1) A panaszos beadványában és annak kiegészítésében előadta, hogy 2011. április 26-án hajnali 2 óra körül több társával P. városban egy Parkban a padoknál állva beszélgetett, amikor arra jött egy járőrautó. A rendőrségi gépkocsi megállt mellettük és a rendőrök az

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

autóból hosszasan nézték őket. A panaszos ekkor állítása szerint felhívta barátja figyelmét arra, hogy szerinte a rendőrök „határozottabb fellépéssel fognak közeledni felénk, mint akik ténylegesen megérdemelnék”. A panaszos elmondása szerint ez be is következett, a rendőrök „vérszemet” kapva kipattantak az autóból és odasiettek hozzánk.

Köszönés helyett az egyik járőr azzal „indított”, hogy „hallottam nagy a pofád, itt vagyunk, most legyen nagy a pofád kisköcsög”. A panaszos erre állítása szerint nyugodt hangon arra kérte a rendőrt, hogy ne beszéljen vele tiszteletlenül, mert ő sem tette ezt, majd megkérte az intézkedő rendőrt, hogy ismétlje meg azt, hogy szerinte a panaszos mit mondott, és ha az tényleg úgy volt és sértő volt, akkor ő el fogja azt ismerni és elnézést fog kérni. A rendőr erre azt felelte, hogy „van-e jövedelmed, munkád” mire a panaszos azt válaszolta, hogy ehhez a rendőrnek semmi köze nincs. A panaszos elmondása szerint a rendőr ezután azt mondta neki, hogy : „k...a okosnak képzeled magad jogászkám, látom tudod te a jogaidat. A személyidet azért még oda tudod adni?” A panaszos, állítása szerint erre odaadta személyi igazolványát, valamint ismét megkérte a vele szemben intézkedő rendőrt, hogy tisztességes hangon beszéljen vele, a rendőr azonban erre a panaszost karjánál fogva arrébb húzta a többiektől és ekkor közölte, hogy garázdaság miatt fel fogja őt jelenteni. A panaszos ezt követően megkérdezte a rendőrt, hogy mi az a magatartás, amit ő elkövetett és kimeríti-e ez a garázdaság fogalmát. A panaszos előadta, hogy a vele szemben intézkedő rendőr erre megint durván reagált, azt mondta, hogy „ne okoskodjál, mert beviszlek az őrsre, agyonverlek, a sz... t is kiverem belőled”.

A panaszos ekkor már szinte fenyegetve érezte magát, mert a rendőr gumibotjával a markát csapkodta. Ekkor kérte először a panaszos a rendőrt arra, hogy igazolja magát, de erre a válasz megint csak az volt a rendőr részéről, hogy „fogd be a pofád, mert agyonverlek”. A panaszos – elmondása szerint – végig udvarias hangnemben próbált kommunikálni, az „uram, megkérném”, „uram, legyen szíves” formulákat használva, és kétségbeesésében említette meg, hogy ő egy politikai pártnak a tagja, amire a válasz az volt, hogy „mennél inkább dolgozni te f.....ó, ha tovább okoskods, tényleg beviszlek és agyonverlek.”

Ezen idő alatt – a panaszban foglaltak szerint – a rendőr társa a többieket igazoltatta, panaszosi elmondás szerint órá nem volt „panasz”, de nem is fogta vissza a társát. A panaszos szerint ő semmi olyasmit nem követett el, ami miatt ilyen bánásmódot érdemelt, szerinte nem elfogadható, hogy a rendőr agyonveréssel fenyegette meg, hiszen ő végig tisztelettel beszélt és viselkedett. A panaszos másnap megpróbált az illetékes rendőrőrsön panaszt tenni, de sok sikerrel nem járt, mert állítása szerint „életszerűtlennek titulálták” az esetet.

2) A panasz beérkezését követően, a Testület írásban kereste meg a panaszost, kérve őt beadványának pontosítására. Erre a megkeresésre, a panaszos elektronikus levélben válaszolt, melyben a következőkkel egészítette ki a beadványában foglaltakat:

A szóban forgó estén egy sörözőben – közelgő születésnapját ünnepeve – a barátjával beszélgetett, állítása szerint ő is és barátja is 2 üveg sört fogyasztott, ezután ültek ki a parkba beszélgetni. Az intézkedő rendőr nem közölte a panaszossal az intézkedés célját és indokát, hanem „egyből a sértegetés és a trágár szavakkal történő megfélemlítés történt.” Leírja a panaszos továbbá, hogy az intézkedő rendőr külön kérdésre sem volt hajlandó válaszolni arra, hogyan lehet panaszt tenni az intézkedés ellen, ezért ő másnap bement a P.-i Rendőrőrsre, ahol beszélt az őrsparancsnokkal. A rendőrök azt mondták neki, hogy életszerűtlennek vélik a helyzetet, de megígérték a panaszosnak, hogy elbeszélgetnek a kollégával. A panaszos

furcsának találta, hogy mindent tudtak az őrön róla, amiből arra a következtetésre jutott, hogy az őt igazoltató rendőr tudta, hogy hibázott és erre jó előre felkészítette a parancsnokát. A panaszos levelében megjelölt két személyt, akik jelen voltak az általa kifogásolt intézkedésnél. Előadta továbbá, hogy a Testületről két-három nappal az eset után, egy barátjától szerzett tudomást.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás alaposabb megismerése érdekében 2011. május 12-én kelt levelében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az intézkedést foganatosító P.-i Rendőrkapitányságtól. A megkeresett rendőri szerv, szolgálati úton, a feltett kérdésekre terjedelmes, mintegy hat oldalas választ (továbbiakban: jelentés, illetve rendőri jelentés) adott, melynek a panasz szempontjából releváns részeit ismerteti a Testület. Megküldte továbbá a hivatkozott rendőri szerv a panaszos ügyében tett, 2011. április 26-án kelt szabálysértési feljelentés másolatát.

1) A jelentés szerint 2011. április 26-án, 2 óra 5 perckor a P.-i Rendőrőrsének két körzeti megbízottja, egy r. főtörzsőrmester és egy r. törzsőrmester szolgálati feladatellátás során a szabadidőpark mellett közlekedett szolgálati gépkocsijával, amikor egy öt-hat főből álló, hangoskodó társaságot vettek észre.

A jelentés részletesen ismerteti a helyszínt, mint az ország egyik legnagyobb lakótelepi városrészének jellemzőit és megállapítja, hogy „a szabadidőpark sportpályái, szökőkútjai, valamint fajgazdag flórája nyújtott kikapcsolódási lehetőséget a környék panelházaiban lakó több száz, ezer ember számára. Ezen állapot a gazdasági-demográfiai változások negatív hatásának köszönhetően megszűnt, s napjainkra a szabadidőpark deviáns magatartású kriminogén személyek találkozóhelyévé vált, melynek köszönhetően a környék biztonságos jellegét elvesztette. Rendszeresek, akár gyermekkorúak sérelmére elkövetett rablások, kábítószerrel visszaélések, állandósult a hajléktalanok, valamint – főként az éjszakai időszakban – a közterületi alkoholfogyasztás és járulékos magatartásainak jelenléte”.

A csoport egyik tagja (a panaszos) emelt hangon, ordibálva kommunikált a társaság többi tagjával, miközben lábával egy műanyag flakont rugdosott. A rendőrök véleménye szerint, ez a magatartás – az időpontot is figyelembe véve – alkalmas volt a környék nyugalmanak megzavarására, ezért gépkocsijukkal előbb megálltak – arra számítva, hogy a rendőri jelenlét a hangoskodót jogkövető magatartásra készíti – majd miután ez nem következett be, sőt a hangoskodó személy „helyteleníthető szavak erőteljes használatával buzdította intézkedésre a rendőröket, valamint felvette az intézkedés kiváltásához szükséges aktív közreműködést,” a rendőrök kiszálltak a gépkocsiból és odamentek a társasághoz.

A jelentés szerint ekkor a társaság jól láthatóan két részre vált, négy-öt tagja a panaszostól távolabb, egy csoportban várta a rendőri intézkedést. A jelentés szerint a r. törzsőrmester a napszaknak megfelelő köszönést követően, tájékoztatást adott az intézkedés indokáról, céljáról, valamint ismertette annak jogalapját, melyet a panaszos kivételével a társaság valamennyi tagja tudomásul vett és a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 19. § (1) bekezdése alapján alávetette magát a jogszerű rendőri intézkedésnek.

A jelentés szerint a panaszos már az intézkedés kezdetén „nyílt, ellenséges” magatartást tanúsított. Az intézkedést vele szemben is a r. törzsőrmester kezdte meg, majd a panaszos ellenséges megnyilvánulásainak hatására a r. főtörzsőrmester vette át az intézkedést, aki – „az ismételt köszönés, mint udvariassági formula mellőzésével” – rákérdezett a panaszos által tanúsított szabálysértő magatartás okára. A jelentés a rendőri fellépést határozott hangvétellének, de semmiképpen sem emberi méltóságot sértőnek, vagy bántónak írja le, annak ellenére, hogy a panaszos az intézkedő r. főtörzsőrmester nevének és jelvéyszámának megismerésére irányuló folyamatos kérdésekkel „szakította félbe a jogszabályi, illetve jogorvoslati tájékoztatást”. A jelentés szerint a panaszossal szemben intézkedő r. főtörzsőrmester felkérte a panaszost, a társaságtól való távolabb lépésre, amelynek a panaszos önként eleget tett. A rendőr a jelentés szerint azért kérte erre a panaszost, mert úgy ítélte meg a helyzetet, hogy a panaszos társainak akart imponálni magatartásával. Ezt követően a panaszos magatartása – a rendőrök szerint – megváltozott és végighallgatta a magatartása miatti feljelentésről szóló rendőri tájékoztatást.

A jelentés alapján a panaszos igazoltatására a szabálysértő magatartás tényállásszerűsége okán, az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján került sor, míg adtainak rögzítését ugyanezen jogszabályhely (3) bekezdése alapján végezte el a rendőr. Ugyancsak hivatkozik az igazoltatás kapcsán a jelentés, az intézkedéskor hatályban volt, a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 38. § (2) bekezdésére, figyelemmel arra, hogy a rendőrök a panaszossal szemben feljelentéssel éltek az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet (továbbiakban: Szabsért. r.) 6. § (1) bekezdése alapján, csendháborítás szabálysértésének elkövetése miatt.

A rendőrök egybehangzó elmondása szerint, a panaszos az intézkedés során erősen ittas állapotban volt, beszéde akadozott, kommunikációját a vontatottság, valamint összefüggéstelen kifejezések használata jellemezte.

Az intézkedés során – a rendőrök szerint – a panaszos hangoztatta, hogy ő egy meghatározott politikai csoporthoz tartozik és elsődleges feladatának a rendőri túlkapások elleni fellépést tekinti.

A rendőri jelentés szerint a panaszos ellenszegülő magatartása miatt került sor utólagos tájékoztatásra a r. főtörzsőrmester részéről, az azonosításához szükséges adatok ruházaton történő elhelyezésére vonatkozó szóbeli utalással. Ekkor, tehát az intézkedés végén közölte a r. főtörzsőrmester beosztási helyét is, továbbá ekkor tájékoztatta a panaszost a szabálysértési feljelentésről, valamint az intézkedéssel szembeni panasztétel lehetőségéről, annak módjáról. Az intézkedést követő napon, 2011. április 27-én a panaszos megjelent a P.-i Rendőrőrsön, ahol az őrsparancsnokkal, egy r. őrnaggyal beszélt és – a jelentés szerint – csak azt kifogásolta az előző napi intézkedésre vonatkozóan, hogy a r. főtörzsőrmester nem köszönt. A panaszos egyéb kifogást nem tett és azt mondta, hogy nem kíván az intézkedés miatt „jogorvoslattal” élni, továbbá elutasította az őrsparancsnok azon felajánlását, hogy jegyzőkönyvbe foglalják a panaszt. A jelentés szerint a rendőrőrsön ez a beszélgetés több tanú jelenlétében zajlott, ezért szükség esetén igazolható, hogy a panaszos csak a köszönés elmaradását kifogásolta. A jelentés egyébként ezzel, tehát a panaszos 2011. április 27-ei rendőrőrsön való megjelenésével látja igazoltnak, hogy a rendőr az intézkedés során minden, a jogszabály szerint megfogalmazott tájékoztatási kötelezettségének eleget tett, hiszen a panaszos tisztában volt a

rendőr beosztási helyével, nevével, a jogorvoslati jogosultságával, továbbá az ellene tett szabálysértési feljelentés tényével.

A P.-i Rendőrkapitányság vezetője részletesen kifejti álláspontját arra vonatkozóan, hogy az „Rtv., illetve a Szolgálati Szabályzat a rendőr nevének és azonosítójának szóbeli közlésére vonatkozó kötelezettséget deklarálja, azonban a teljesítésének módjára vonatkozó expressis verbis szabályokat nem határoz meg, így a r. főtörzsőrmester a jogszabályi szövegben részére meghatározott kötelezettségének eleget tett, amikor nevének és azonosító számának megismerésére vonatkozó tájékoztatását a panaszossal szóban közölte, biztosítva ezzel a panaszos – jogalkotó által megfogalmazott megismerési – tisztességes eljárásra vonatkozó alapvető jogát.”

Úgyszintén kifejti a rendőri jelentés, hogy „a Magyar Köztársaság Alkotmányában valamint a tisztességes eljárás védelméről, valamint az ezzel összefüggő törvénymódosításokról szóló 2009. évi CLXIII. törvény preambulumban kifejezésre juttatott, valamint az 1. §-ában megfogalmazott jogalkotói akarat távol áll a Testület azon kiterjesztő hatályú értelmezésétől, mellyel a tisztességes eljáráshoz való alapvető jog sérelmét egy formális tiszteletadás, egy udvariassági formula mellőzésekor megállapítja.”

A jelentés ezt követően a Testület 18/2008. (VI. 11.) valamint 31/2008. (VII. 9.) számú állásfoglalásaira utalva „indokoltnak tartja”, hogy a Testület jelen ügygel kapcsolatos állásfoglalásának kialakítása során vegye figyelembe a panaszos, provokatív, rosszhiszemű közrehatását, valamint verbális ellenszegülését, majd ismét kifejti, hogy a nevezett r. főtörzsőrmester „a köszönés mint udvariassági formula használatának mellőzésével, valamint a törvény szövegének megfelelő tájékoztatási kötelezettség diszkrecionális teljesítésével nem sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz, emberi méltósághoz, személyes adatok védelméhez való alapvető jogát.”

2) A jelentéshez csatolták a P.-i Rendőrőrs 02010-10376/2011. ált. számú, a két intézkedő rendőr által aláírt és az őrsparancsnok által jóváhagyott szabálysértési feljelentést.

A feljelentés, a jelentésben foglaltakkal egybehangzóan, de rendkívül tömören írja le a történeteket. E szerint 2011. április 26-án 2 óra 5 perckor P. város szabadidőparkjában a rendőrök azért kezdtek intézkedést, mert egy hat főből álló társaság egyik tagja rendkívül hangosan, a környék lakóinak nyugalma zavaró hangerővel beszélt társaival, majd a rendőri jelenlétet észlelve még jobban felemelte a hangját. A feljelentés szerint a mély hangú férfi (a panaszos) erősen ittas állapotban volt és ittasságából eredően nehezen értette meg, hogy magatartásával másokat zavarhat.

Fentiek alapján „csendháborítás” szabálysértése miatt feljelentés megtételére került sor.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján vizsgálata tárgyává tette a panaszossal szembeni intézkedés jogalapját és az intézkedés során az eljárással kapcsolatosan a rendőrök által tanúsított magatartást.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak az intézkedéskor hatályban volt, a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 2. §-ának (1) bekezdéséből levezetett tisztességes eljáráshoz való jogát, az 59. §-ának (1) bekezdésében rögzített személyes adatok védelméhez való jogát, az 54. §-ának (1) bekezdésében meghatározott emberi méltósághoz való jogát, valamint az 57.§ (5) bekezdésében szabályozott jogorvoslathoz való jogát.

1) Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A Szolgálati Szabályzat 3. §-ának (1) bekezdése ezt tovább részletezve úgy rendelkezik, hogy bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.

Itt szükséges rögzíteni az intézkedés okával összefüggésben azt, hogy az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint nem tartozik a Testület hatáskörébe a szabálysértési felelősség vizsgálata. Egyúttal vissza kell utalni a Testület korábbi gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. szabálysértés vagy bűncselekmény gyanújára) hivatkozik, a Testület – az adott cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jog korlátozására.

A panaszossal szemben a Szabsért. r. 6. §-ának (1) bekezdése alapján tettek feljelentést. A hivatkozott törvényi tényállás szerint: „aki lakott területen, az ott levő épületben, vagy az ahhoz tartozó telken, tömegközlekedési eszközön, továbbá természeti és védett természeti területen indokolatlanul zajt okoz, amely alkalmas arra, hogy mások nyugalma, illetve a természeti vagy a védett természeti értéket zavarja, harmincezer forintig terjedő pénzbírással sújtható.”

A panaszos beadványa és a rendőrség által megküldött iratok az intézkedés helyszínét és időpontját egyezően jelölik meg. A Testület az interneten (<http://utca-terkep>) elérhető műholdas felvételek megtekintése alapján meggyőződött arról, hogy a szóban forgó terület – a rendőri jelentésben foglaltaknak megfelelően – lakótelepi épületekkel sűrűn beépített övezet. Erre tekintettel az épületek közötti részen, hajnali 2 órakor, egy hat főből álló társaság beszélgetése már önmagában alkalmas lehet az ott élők nyugalma megzavarására. A rendőrség által megküldött iratok szerint a panaszos erősen ittas állapotban volt, ezzel szemben a panaszos beadványa kiegészítésében arról tesz említést, hogy mielőtt barátjával a parkba ment volna, mindössze két üveg sört fogyasztott. Fenti tényállás alapján, figyelemmel az intézkedés helyszínére és időpontjára, a baráti társaság jelenlétére és az alkoholos befolyásoltság – akár csekély, de valamilyen fokban bizonyosan fennálló – tényére, a csendháborítás szabálysértése miatti rendőri intézkedés megkezdéséhez minimálisan szükséges gyanúok a Testület megállapítása szerint fennállt.

A Testület megállapította, hogy fenti tényállás szerint a rendőrök, az Rtv. 13.§ (1) bekezdésének, valamint a Szolgálati Szabályzat 3. § (1) bekezdésének rendelkezése

alapján, intézkedési kötelezettségüknek tettek eleget a panaszossal szembeni fellépésük során.

Az ismertetett tényállást alapul véve vizsgálta a Testület az igazoltatás jogalapját is. Az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján a rendőr feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek személyazonosságát a közrend, közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani. Jelen esetben az igazoltatás a hivatkozott jogszabályhely első fordulata alapján történt.

A Testület az Rtv. idézett rendelkezése alapján megállapította, hogy a rendőrök kellő jogalap birtokában jártak el az igazoltatás tekintetében, ezért e vonatkozásban a panaszos tisztességes eljáráshoz és személyes adatok védelméhez való joga nem sérült, mert az alapjog korlátozása jogszerű volt.

2) A Testület ezt követően vizsgálat tárgyává tette a szolgálati fellépés módját. E vonatkozásban jelentős ellentmondásokat tartalmaz a panaszbeadvány és a rendőri jelentés. A panaszos szerint vele szemben a r. főtörzsőrmester kezdte meg az intézkedést, köszönés, bemutatkozás és azonosítás nélkül. A rendőri jelentés ezzel szemben azt állítja, hogy a panaszossal szemben a r. törzsőrmester kezdett intézkedni, aki a napszagnak megfelelő köszönés után közölte az intézkedés tényét annak célját és jogalapját és csak a panaszos ellenséges megnyilvánulásainak hatására vette át a r. főtörzsőrmester a panaszossal szembeni intézkedés folytatását, aki azonban – és e tekintetben részben megegyezik a panaszosi állítás és a rendőri jelentés – nem köszönt, továbbá az intézkedés megkezdésekor nem azonosította magát.

A Testület szükségesnek látja az Rtv. 20. § (2) bekezdése első mondatának ismertetését, mely szerint „a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.”

Ezzel összhangban a Szolgálati Szabályzat 4. § (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik: „a rendőr az intézkedést – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – a napszagnak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel tisztelgéssel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg. Az intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét is felmutatja.”

a) Egybehangzó a panasz és a rendőri jelentés a tekintetben, hogy a r. főtörzsőrmester a köszönést elmulasztotta, továbbá egyik iratban sem volt fellelhető olyan tényre, vagy körülményre való utalás, amelyből a rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztettségére lehetett volna következtetni.

A rendőri jelentés 6. oldalának első bekezdésében megfogalmazott azon kritikai észrevétel kapcsán, mely szerint a „jogalkotói akarat távol áll a Testület azon kiterjesztő hatályú értelmezésétől, mellyel a tisztességes eljáráshoz való alapvető jog sérelmét egy formális

tiszteletadás, egy udvariassági formula mellőzésekor megállapítja”, a Testület megjegyzi, hogy ami a jogalkotói akarattól vitán felül távol áll, az a tételes jogi szabály mellőzése, ezért nem lát okot gyakorlatának e vonatkozásban történő felülvizsgálatára. Megjegyzi továbbá, hogy jelen állásfoglalás értelmezéséhez nem szükséges annak kifejtése, hogy miért téves a fentiek kapcsán a tisztességes eljárás védelméről, valamint az ezzel összefüggő egyes törvénymódosításokról szóló 2009. évi CLXIII. törvény preambuluma hivatkozása, ezért ennek részletezésétől eltekint.

b) A panasz szerint a r. főtörzsőrmester sem az intézkedést megelőzően, sem a panaszos kifejezett kérésére az intézkedés során, sem az intézkedés befejezését követően nem közölte nevét és azonosító számát.

A rendőri jelentés szerint a r. főtörzsőrmester az intézkedés befejezését követően és a „panaszos intézkedés során tanúsított ellenséges viselkedése” miatt, „szóban közölte nevének és azonosító számának ruházatán történő feltüntetését”. A rendőri jelentés részletesen kifejti, hogy az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat a rendőr nevének és „azonosítójának” a szóbeli közlésre vonatkozó kötelezettségét deklarálja, azonban teljesítésének módjára vonatkozó „expressis verbis” szabályokat nem határoz meg, így a r. főtörzsőrmester jogszabályi kötelezettségének eleget tett.

Fentiek alapján a panaszosi és a rendőri állítás között ugyan feloldhatatlan ellentmondás van, ennek ellenére kétséget kizáróan megállapítható, hogy a panaszossal szemben intézkedő rendőr megsértette a rendőri fellépésre vonatkozó szabályokat. Amennyiben ugyanis a panaszosi állítás felel meg a valóságnak, úgy a rendőr egyáltalán nem azonosította magát, amennyiben a rendőri jelentés fedi a valóságot, úgy az azonosítás utólagos volta és közlésének módja volt jogszabálysértő.

A Testület ismételten leszögezi, hogy egyik fél elmondása sem utal olyan körülményre, amely az intézkedés eredményes végrehajtására nézve reális veszélyt jelentett volna. Ezt támasztja alá, hogy a társaság többi tagja ellenállás nélkül alávetette magát az igazoltatásnak, vita csak a panaszos és a vele szemben intézkedő rendőr között alakult ki, ez azonban önmagában nem indokolta, hogy az Rtv.-ben és a Szolgálati Szabályzatban főszabályként meghatározott, az intézkedés kezdetekor történő azonosítást a rendőr elmulassza. Nem tartja elfogadhatónak a Testület a név és azonosító szám közlése helyett, az arra való utalást, hogy az a rendőr ruházatán látható. Az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat fent már szószerint idézett rendelkezései ugyanis a rendőr nevének és azonosító számának közlését teszik a rendőr kötelezettségévé, nem pedig annak közlését, hogy a panaszos ezen adatokat hogyan ismerheti meg.

A Testület mindezek alapján megállapította, hogy a panaszossal szemben intézkedő rendőr az intézkedés során a köszönésre, valamint a nevének és azonosító számának közlésére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket megsértette, amely a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelméhez vezetett, amely sérelmet a Testület csekély fokúnak értékelt.

3) A Testület vizsgálta a panaszossal szemben az intézkedés során a rendőrök által használt hangnemet, valamint a panasztétel lehetőségéről való tájékoztatás tényét és annak módját.

a) A Testület az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondatát vette alapul a rendőri hangnem értékelésénél, amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés.

A panasz és a rendőri jelentés lényegében egybehangzó a tekintetben, hogy vita csak a r. főtörzsőrmester és a panaszos között alakult ki. A panaszos úgy fogalmaz, hogy a r. törzsőrmesterre „panasz nem volt, legfeljebb annyi, hogy a társát nem fogta vissza”. A panaszos szerint a vele szemben intézkedő rendőr azonban folyamatosan trágár kifejezéseket használt – melyek ismételt idézésétől a Testület ehelyütt eltekint – továbbá a panaszos által idézett mondatok alapján a rendőr végig „tegező” stílusban beszélt a panaszossal. Sérelmezi a panaszos a rendőr káromkodásokkal tarkított fenyegetőzését is, amelyre a panaszos – elmondása szerint – okot nem adott, politikai párthoz tartozásának és ennek révén a „megfelelő lépések megtételének” felemlítése is csak a rendőrtől való félelme miatt történt.

A rendőri jelentés – szöges ellentétben a panaszosi állításokkal – a rendőrök fellépését és hangnemét határozottnak, de a panaszos személyét, emberi méltóságát semmiképpen sem sértőnek írja le. A rendőri jelentés szerint pontosan a panaszos használt erősen „helyteleníthető” illetve „keresetlen” szavakat és bár a rendőr többször is kérte a panaszost hangnemének megváltoztatására, erre mindaddig nem volt hajlandó, amíg az intézkedő rendőr kérésére távolabb nem léptek a baráti társaságtól. Ekkor változott az intézkedő rendőr szerint a panaszos magatartása és ekkortól kezdődően már végighallgatta a rendőri tájékoztatást.

A Testület a szolgálati fellépés hangneme tekintetében a rendelkezésére álló szűkös bizonyítási eszközökkel a panaszosi és a rendőri állítások közötti ellentmondást feloldani nem tudta, ezért a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

b) A panaszjogról történő kioktatással összefüggésben az Rtv. 20. § (2) bekezdésének második mondata rögzíti, hogy az Rtv. V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.

A panaszos állítása szerint az intézkedés során a panasztétel lehetőségéről tájékoztatást nem kapott, ezért az intézkedést követő napon bement rendőrörsre panaszt tenni, de nem járt sikerrel. Véleménye szerint az őrsparancsnok addigra már tájékoztatást kaphatott az eseményről, mert mindent tudott róla, de életszerűtlennek vélte a panaszos által elmondottakat, ennek ellenére megígérte, hogy majd „elbeszélgetnek a kollégával”. A panaszos panaszában azt írta, hogy a Testületről egy barátjától szerzett tudomást és tőle kapta a benyújtáshoz szükséges nyomtatványt is.

A rendőri jelentés ezzel ellentétben azt állítja, hogy az intézkedő rendőr az intézkedés befejezését követően, míg az őrsparancsnok másnap a rendőrörsön tájékoztatta a panaszost a panasztétellel kapcsolatban. A rendőri jelentés szerint az őrsparancsnok – több rendőr jelenlétében – felajánlotta a panaszosnak a panasz jegyzőkönyvezését, ezt azonban a panaszos elutasította és úgy nyilatkozott, hogy csak a köszönés elmaradását sérelmezi, egyéb észrevétele az intézkedéssel kapcsolatban nem volt és kijelentette, hogy „az intézkedés vonatkozásában egyéb jogorvoslati jogosultságot nem kíván igénybe venni”.

A Testület, a panasztétellel kapcsolatos tájékoztatási kötelezettség teljesítése vonatkozásában a panaszos tisztességes eljáráshoz és jogorvoslathoz való jogának sérelmét – az azzal kapcsolatos nyilatkozatok feloldhatatlan ellentmondásai okán – megállapítani nem tudta.

IV.

A Testület megállapította, hogy a panaszolt rendőri intézkedés során, a szolgálati fellépés módjára vonatkozó egyes rendelkezések megsértése okán csekély mértékben sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A panaszos az áttétel ellen előzetesen tiltakozott, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint hozta meg állásfoglalását és az eljárás megszüntetéséről döntött.

Budapest, 2012. január 31.

Dr. Juhász Imre
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag